

**OPIS ŠTUDIJNÉHO ODBORU  
VEREJNÉ ZDRAVOTNÍCTVO**

Platný od: 24.2.2017

**(a) Názov študijného odboru:** Verejné zdravotníctvo (anglický názov "Public Health")

**(b) Stupne vysokoškolského štúdia, v ktorých sa odbor študuje a štandardná dĺžka štúdia študijných programov pre tieto stupne vysokoškolského štúdia:**

Študijný odbor Verejné zdravotníctvo sa môže podľa Sústavy študijných odborov vydanej rozhodnutím Ministerstva školstva SR č.2090/2002-sekr. zo dňa 16.decembra 2002 študovať v:

- *prvom stupni* vysokoškolského štúdia (Bc.) so štandardnou dĺžkou **3** roky v dennej forme a **4** roky v externej forme
- *druhom stupni* vysokoškolského štúdia (Mgr.) so štandardnou dĺžkou **2** roky v dennej a externej forme

Predpokladá sa, že absolvent ukončil prvostupňové štúdium v študijnom odbore Verejné zdravotníctvo alebo v niektorom príbuznom študijnom odbore. Pre uchádzačov, ktorí ukončili prvostupňové v niektorom vzdialenejšom študijnom odbore, možno navrhnúť študijný program so štandardnou dĺžkou štúdia až **3** roky.

- *treťom stupni* vysokoškolského štúdia (PhD.)

**(c) Obsah študijného odboru:**

**(c1) Všeobecná časť**

Obsah študijného odboru musí byť založený na výskume, teórii a praxi v hygiene, epidemiológii a faktoroch ohrozujúcich zdravie. Študijný odbor verejné zdravotníctvo musí explicitne zahŕňať nasledovné skupiny predmetov:

- biomedicínske
- humanitné a behaviorálne
- preventívna medicína
- informačné technológie
- jazykové (najmä latinský jazyk a cudzí jazyk)
- ostatné (napríklad: štatistika, diplomová práca)

Verejné zdravotníctvo je multidisciplinárny vedný odbor zaoberajúci sa zdravím populácie a spôsobmi ako predchádzať chorobám, posilňovať zdravie a predlžovať život prostredníctvom organizovaného úsilia spoločnosti.

## **(c2) Opis prvého stupňa**

Absolvent študijného odboru verejné zdravotníctvo je kvalifikovaný zdravotnícky pracovník so širokým odborným profilom pripravený samostatne vykonávať odborné činnosti v oblasti podpory a ochrany zdravia a primárnej prevencie.

Absolvent verejného zdravotníctva je pripravený:

- vykonávať štátny zdravotný dozor na úseku životného a pracovného prostredia, ochrany zdravia pri práci, vytvárania a ochrany zdravých životných a pracovných podmienok detí a mládeže, na pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia
- vykonávať epidemiologický dohľad a z neho vyplývajúce odborné činnosti
- vykonávať aktivity v súlade so zásadami a koncepciou štátnej zdravotnej politiky a zúčastňovať sa na plnení cieľov programov podpory zdravia a zdravotne-výchovných projektov.

Uplatnenie absolventa:

- štátne zdravotné ústavy (ŠZÚ)
- nemocnice: ochrana zdravia pacientov a pracovníkov v nemocniciach (nemocničný hygienik)
- výskumné ústavy so zameraním na: neinfekčné hromadne sa vyskytujúce choroby, životné prostredie a zdravie, infekčné choroby, pracovné prostredie a zdravie
- poradne zdravia: podpora zdravého životného štýlu
- inšpektoráty práce
- štátna správa (odbory zdravotníctva, životného prostredia)
- samospráva: problematika ochrany a podpory zdravia ľudí, vplyvy prostredia na zdravie, preventívne programy

Absolvent sa uplatní ako zdravotnícky pracovník vo všetkých odboroch štátnych zdravotných ústavov (ŠZÚ), v nemocniciach, v zariadeniach mimo rezortu zdravotníctva na úseku ochrany zdravia, životného a pracovného prostredia.

### **Teoretické vedomosti (1. stupeň)**

Absolvent verejného zdravotníctva má teoretické vedomosti zo všeobecných a preventívnych medicínskych odborov, ktoré bude využívať v podpore a ochraňovaní zdravia, v prevencii vzniku chorôb, vo vzdelávaní a motivovaní k zdravému spôsobu života jednotlivca, rodiny, komunity a celej spoločnosti. Pre úspešné absolvovanie štúdia musí splniť tieto výstupné štandardy vedomostí z oblasti odborného vzdelávania (má poznať) :

- základné poznatky z biomedicínskych a klinických odborov, ošetrovateľstva a odbornej terminológie
- legislatívu, plánovanie a manažment vo verejnom zdravotníctve, riadenie zdravotnej, sociálnej a environmentálnej politiky
- poznatky z epidemiológie a hygieny s dôrazom na pochopenie syntézy jednoty organizmu a prostredia v zdraví a chorobe
- proces, metódy, formy a prostriedky výchovy k zdraviu zameranej na formovanie zdravého spôsobu života
- poznatky z psychológie a sociológie profesionálne zamerané zásady a spôsoby komunikácie v profesionálnej činnosti
- zdravotnícku etiku, základy metodológie v praxi a výskume a medicínsku informatiku a štatistiku
- cudzí jazyk - anglický

### **Praktické schopnosti a zručnosti (1. stupeň)**

Absolvent verejného zdravotníctva po úspešnom absolvovaní štúdia spĺňa tieto výstupné štandardy zručností z oblasti odborného vzdelania:

- vymedzené ošetrovateľské, preventívne, diagnostické a terapeutické metódy a postupy
- aplikáciu epidemiologických metód, metód procesu ochrany a podpory zdravia a poznatkov z práva a legislatívy v terénnej praxi

- zber, spracovanie a vyhodnocovanie výsledkov hygienicko-epidemiologických činností a štúdií
- aplikáciu zdravotno-výchovných, psychologických a sociologických metód, foriem, prostriedkov a techník v profesionálnej činnosti
- komunikáciu na profesionálnej úrovni vo svojom odbore
- cudzí jazyk na úrovni, ktorá umožní orientáciu v zahraničnej odbornej literatúre
- schopnosť permanentne získavať najnovšie poznatky, ďalej sa vzdelávať a aktívne prenášať získané poznatky do praxe

Absolvent verejného zdravotníctva má vstúpiť do praxe ako presvedčený zástanca nezávislosti svojej profesie, moderných trendov teórie a praxe vo verejnom zdravotníctve.

Absolvent verejného zdravotníctva po splnení zákonom stanovenej praxe má predpoklady pre pokračovanie v magisterskom a doktorandskom štúdiu.

Absolvent verejného zdravotníctva ovláda základy vedeckej práce vo svojom odbore a ovláda spôsoby získavania vedeckých a odborných informácií.

### **Doplňujúce vedomosti, schopnosti a zručnosti (1. stupeň)**

Absolvent verejného zdravotníctva (1. stupeň) dokáže:

- prezentovať rôznym spôsobom odborné problémy a ich riešenia
- pracovať efektívne ako člen výskumného tímu
- porozumieť a vysvetliť kvantitatívne rozmery problému
- organizovať si vlastné vzdelávanie a výskum
- udržiavať kontakt s novými poznatkami vo svojom odbore a pokračovať vo vlastnom profesionálnom rozvoji.

### **Vymedzenie jadra znalostí (1. stupeň)**

#### **Nosné témy jadra znalostí študijného odboru (1. stupeň)**

Nosné témy jadra znalostí 1. stupňa vysokoškolského štúdia sú viazané predovšetkým na :

- biomedicínske predmety:
- biológia
- anatómia a patologická anatómia
- fyziológia a patologická fyziológia
- mikrobiológia

1. etapa - výučba biomedicínskych predmetov a úvod do hygieny a epidemiológie: odporúča sa, aby tieto znalosti tvorili aspoň 3/5 ECTS kreditov študijného programu 1. roku štúdia.

- humanitné predmety:
- sociálna psychológia
- komunikácia
- legislatíva

2. etapa - výučba odborných predmetov preventívnej medicíny, techník a metód intervencie a hodnotenia, aplikácia vedomostí v terénnej praxi: odporúča sa, aby tieto znalosti tvorili aspoň 3/5 ECTS kreditov študijného programu 2. roku štúdia.

- predmety preventívnej medicíny:
- epidemiológia I.
- hygiena
- sociálne lekárstvo
- výchova k zdraviu

3. etapa - riešenie konkrétnych špecifických problémov s uplatnením získaných poznatkov a ich aplikácia na vlastné prostredie, písomné spracovanie problémov terénnej praxe, spracovanie informácií z literatúry, samostatné spracovanie zadanej problematiky s návrhom praktickej aplikácie - záverečná práca, štátnej skúšky Bc.: odporúča sa, aby tieto znalosti tvorili aspoň 3/5 ECTS kreditov študijného programu 3. roku štúdia.

### **Ďalšie témy jadra znalosti študijného odboru (1. stupeň)**

- ekológia človeka

- dietológia
- telovýchovné lekárstvo
- nemocničná hygiena
- spoločenské, morálne a právne aspekty profesie
- základy manažmentu, zdravotná politika

### **Štátna skúška (1. stupeň)**

- obhajoba záverečnej práce (abstrakt v jazyku anglickom)
- štátna skúška z verejného zdravotníctva (1. stupeň)

### **(c3) Opis druhého stupňa**

Absolvent študijného odboru verejné zdravotníctvo je kvalifikovaný zdravotnícky pracovník so širokým odborným profilom pripravený samostatne vykonávať odborné činnosti v oblasti podpory a ochrany zdravia a primárnej prevencie, funkcie v manažmente nemocníc, štátnych zdravotných ústavov, poisťovniach, štátnej správe a farmaceutických firmách. Absolvent verejného zdravotníctva je pripravený uplatniť sa:

- na úseku verejnej správy
- pri riadení prevencie a zdravotníckej starostlivosti
- v oblasti ochrany, podpory a výchovy zdravia a zdravých životných a pracovných podmienok
- v epidemiologickom a environmentálnom výskume, farmakoepidemiológii, zdravotníckom poradenstve a etike
- vykonávať aktivity v súlade so zásadami a koncepciou štátnej zdravotnej politiky a realizovať ciele programov podpory zdravia a zdravotno-výchovných projektov

Uplatnenie absolventa:

- štátne zdravotné ústavy (ŠZÚ)

- služby zdravia pri práci (závodné zdravotné služby)
- nemocnice:
- ochrana zdravia pacientov a pracovníkov v nemocniciach (nemocničný hygienik)
- manažér výskumu
- manažér zdravotníckych služieb
- výskumné ústavy so zameraním na: neinfekčné hromadne sa vyskytujúce choroby, životné prostredie a zdravie, infekčné choroby, pracovné prostredie a zdravie
- poradne zdravia: podpora zdravého životného štýlu
- neštátne organizácie: projekty podpory zdravia, intervenčné programy
- inšpektoráty práce
- štátna správa (ministerstvá a odbory zdravotníctva, životného prostredia)
- samospráva: problematika ochrany a podpory zdravia ľudí, vplyvy prostredia na zdravie, preventívne programy

Absolvent sa uplatní ako zdravotnícky pracovník vo všetkých odboroch štátnych zdravotných ústavov (ŠZÚ), v nemocniciach, v zariadeniach mimo rezortu zdravotníctva na úseku ochrany zdravia, životného a pracovného prostredia.

## **Teoretické vedomosti (2. stupeň)**

Absolvent verejného zdravotníctva má teoretické vedomosti zo všeobecných a preventívnych medicínskych odborov, ktoré bude využívať v podpore a ochraňovaní zdravia, v prevencii vzniku chorôb, vo vzdelávaní a motivovaní k zdravému spôsobu života jednotlivca, rodiny, komunity a celej spoločnosti. Pre úspešné absolvovanie štúdia musí splniť tieto výstupné štandardy vedomostí z oblasti odborného vzdelávania :

- ovládať a využívať základy dietológie, ekonómie výživy, preventívnej výživy a nutričnej diagnostiky
- poznať ekologické vzťahy, identifikovať a analyzovať riziko, navrhovať



cielené opatrenia

- prezentovať vedomosti v problematike sociálneho lekárstva a definovať sociálne aspekty zdravotníckej starostlivosti
- zvládnuť problematiku telovýchovného lekárstva
- tvorivo aplikovať poznatky z nemocničnej hygieny v praxi
- implementovať princípy ekonomiky a manažmentu v zdravotníctve
- aplikovať poznatky z práva a legislatívy v zdravotníctve, životnom a pracovnom prostredí
- implementovať získané vedomosti do miestnej, regionálnej a štátnej zdravotnej politiky

### **Praktické schopnosti a zručnosti (2. stupeň)**

Absolvent verejného zdravotníctva po úspešnom absolvovaní štúdia spĺňa tieto výstupné štandardy zručností z oblasti odborného vzdelania:

- integráciu poznatkov a ich praktické využitie v starostlivosti o zdravie populácie
- analýzu a diagnostiku vo verejnom zdravotníctve
- techniky a metódy intervencie a ich hodnotenia, špecifikáciu a implementáciu opatrení v súvislosti s ochranou a podporou zdravia
- prácu v projektoch na národnej a medzinárodnej úrovni

Absolvent verejného zdravotníctva ovláda základy vedeckej práce vo svojom odbore a ovláda spôsoby získavania vedeckých a odborných informácií.

### **Doplňujúce vedomosti, schopnosti a zručnosti (2. stupeň)**

Absolvent verejného zdravotníctva (2. stupeň) dokáže:

- pracovať efektívne ako jednotlivec, ako člen a ako vedúci tímu
- udržiavať kontakt s posledným vývojom vo svojom odbore
- riadiť sa primeranými praktikami v súlade s profesionálnym, právnym a etickým prístupom

## **Vymedzenie jadra znalostí (2. stupeň)**

### **Nosné témy jadra znalostí študijného odboru (2. stupeň)**

Nosné témy jadra znalostí 2. stupňa vysokoškolského štúdia sú viazané predovšetkým na :

- biomedicínske predmety:
  - farmakológia
  - základy klinických disciplín so zameraním na prevenciu chorôb
  - imunológia
  - toxikológia a choroby z povolania
- humanitné predmety:
  - základy vedecko-výskumnej činnosti
  - epidemiológia II.
  - zdravotná politika
  - ekonómia zdravotníctva a právne aspekty verejného zdravotníctva
  - sociálne aspekty zdravotníckej starostlivosti
  - zdravotný manažment a poisťovníctvo
- predmety preventívnej medicíny:
  - ekológia človeka
  - dietológia
  - preventívna výživa a nutričná diagnostika
  - telovýchovné lekárstvo
  - nemocničná hygiena,

4. etapa - výučba nadstavbových predmetov vo verejnom zdravotníctve a odborné praxe z predmetov preventívnej: odporúča sa, aby tieto znalosti tvorili aspoň 1/2 ECTS kreditov študijného programu v 1. roku štúdia.

5. etapa - riešenie konkrétnych špecifických problémov s uplatnením získaných poznatkov a ich aplikácia na vlastné prostredie, písomné spracovanie problémov terénnej praxe, spracovanie informácií z literatúry, samostatné spracovanie zadanej problematiky s návrhom praktickej aplikácie - diplomová práca, štátna skúška Mgr.: odporúča sa, aby tieto znalosti tvorili aspoň 1/2 ECTS kreditov študijného programu v 2. roku štúdia.

### **Štátna skúška (2. stupeň)**

- obhajoba diplomovej práce (abstrakt v jazyku anglickom)
- štátna skúška z verejného zdravotníctva (2. stupeň)

### **(c4) Obsah tretieho stupňa**

Absolvent ovláda vedecké metódy výskumu s orientáciou na nové odborné, vedecké poznatky použiteľné v diagnostike a intervencii na riešenie problémov verejného zdravotníctva. Je schopný samostatnej tvorivej vedeckej činnosti v oblasti verejného zdravotníctva.

### **Teoretické vedomosti (3. stupeň)**

Absolvent odboru verejné zdravotníctvo (3.stupeň)

- vedecky báda a prináša vlastné riešenia problémov v oblasti verejného zdravotníctva

### **Doplňujúce vedomosti, schopnosti a zručnosti (3. stupeň)**

Absolvent verejného zdravotníctva (3. stupeň) si osvojí:

- proces vzdelávania, výskumu a implementovania nových poznatkov vo verejnom zdravotníctve
- zásady vedeckej práce a vedecké formulovanie problému
- právne a environmentálne aspekty činností, etické a spoločenské stránky vedeckej práce
- prezentácia výsledkov v publikačnej a prednáškovej forme

- rozvoj študijného odboru Verejné zdravotníctvo a jeho prínos pre prax
- zdravotnícka starostlivosť založená na dôkazoch (Evidence-based Health Care)

### **Vymedzenie jadra znalostí (3. stupeň)**

#### **Nosné témy jadra znalostí študijného odboru (3. stupeň)**

Nosné témy jadra znalostí 3. stupňa t.j. PhD. stupňa vysokoškolského štúdia sú viazané na Vedu vo verejnom zdravotníctve (epidemiológia, hygiena, sociálna a preventívna medicína)

Jadro obsahuje len rámcové témy (vybrané state):

#### **Študijná časť :**

Teoretický fundament, metodologický aparát, špecializácia:

- epidemiológia
- hygiena
- sociálne lekárstvo
- preventívna medicína
- metodológia, štatistika, odhad a hodnotenie rizika.

#### **Vedecká časť :**

- výskum aktuálneho vedeckého problému z odboru Verejné zdravotníctvo
- zásady vedeckej práce a vedecké formulovanie problému
- právne a environmentálne aspekty činností
- právne aspekty experimentálneho a klinického výskumu vo verejnom zdravotníctve
- etické a spoločenské stránky vedeckej práce
- prezentácia výsledkov v publikačnej a prednáškovej forme
- rozvoj študijného odboru (verejné zdravotníctvo) a jeho prínos pre prax
- potrebné znalosti na výkon pedagogickej činnosti na fakulte v prípade

doktorandov dennej formy štúdia

Znalosti uvedené v jadre majú rozsah 1/3 v študijnej časti a 2/3 vo vedeckej časti. Dizertačná skúška a obhajoba dizertačnej práce (záverečná práca) musí spĺňať kritérium, aby študent preukázal schopnosť samostatne získavať teoretické a praktické poznatky.

## **INDIKÁTORY ŠTUDIJNÉHO ODBORU**

- Študijný program 1. stupňa vysokoškolského vzdelávania so štandardnou dĺžkou 3 roky obsahuje 180 ECTS kreditov. Pre akceptáciu študijného programu v študijnom odbore, študijný program musí obsahovať najmenej 108 ECTS kreditov z tém jadra študijného odboru.
- Študijný program 2. stupňa vysokoškolského vzdelávania so štandardnou dĺžkou 2 roky obsahuje 120 ECTS kreditov. Pre akceptáciu študijného programu v študijnom odbore, študijný program musí obsahovať najmenej 60 ECTS kreditov z tém jadra študijného odboru.
- Študijný program 3. stupňa vysokoškolského vzdelávania obsahuje pomer študijnej a vedeckej časti študijného programu 1 : 2. O akceptácii študijného programu v študijnom odbore rozhoduje Ministerstvo školstva SR (priznaním práva konať dizertačnú skúšku, záverečnú skúšku vo forme obhajoby dizertácie a priznaním práva Vedeckej rade fakulty udeľovať vedecko-akademický titul „philosophiae doctor - PhD.“)

### **(d) Zdôvodnenie potreby vzniku študijného odboru:**

Cieľom študijného odboru je získavanie poznatkov o zdraví populácie a spôsoboch ako predchádzať chorobám, posilňovať zdravie a predlžovať život prostredníctvom organizovaného úsilia spoločnosti. Tieto činnosti sú tesne zviazane so základnou filozofiou stratégie Svetovej zdravotníckej organizácie „Zdravie 21“, ktorá sa opiera predovšetkým o primárnu zdravotnú starostlivosť, podporu a ochranu zdravia, rovnosť, medzirezortný prístup a účasť verejnosti. Z toho dôvodu je dôležité získať vysokoškolskú kvalifikáciu zdravotníckeho pracovníka oprávneného vykonávať úlohy verejného zdravotníctva v Slovenskej republike s presahom do celoeurópskeho meradla. Študijný odbor Verejné zdravotníctvo je vyžadovaný Nariadením vlády SR č. 156/2002 pre vybrané kategórie zdravotníckych pracovníkov a definovaný ako vysokoškolské magisterské štúdium.

### **(e) Príklady podobných študijných odborov v zahraničí:**

Študijný odbor Verejné zdravotníctvo, vo svete známe ako „Management of Public Health“, alebo „Health Administration in Public Health“, sa vyučuje na 46 univerzitách v USA a mnohých univerzitách v Európskej únii (napr. vo Veľkej Británii v Sheffielde alebo Londýne), v najbližšom okolí na 3. lekárskej fakulte Univerzity Karlovej v Prahe.

**(f) Vymedzenie príbuzných študijných odborov a rozdielov medzi nimi:**

Medzi príbuzné študijné odbory môžeme zaradiť študijný odbor ošetrovateľstvo. Spoločnými znakmi študijného odboru ošetrovateľstvo a odboru verejné zdravotníctvo je oblasť primárnej prevencie, ochrany, podpory a upevňovania zdravia ľudí. Významným rozdielom je oblasť sekundárnej a terciárnej starostlivosti, pretože navrhovaný študijný program sa nezaobrá problematikou priamej ošetrovateľskej starostlivosti o chorého, resp. zdravého človeka. Základnou skupinou predmetov navrhovaného študijného programu (na rozdiel od odboru ošetrovateľstvo) je skupina predmetov hygieny, epidemiológie a preventívnej medicíny.